

# Bakalářské práce programu Cestovní ruch

*Zásady tvorby i dobré rady pro autory bakalářských prací*

## **1. Co je bakalářská práce, proč je zadávána, co je jejím cílem?**

Bakalářská práce (BP) je součástí státní závěrečné zkoušky (SZZ). Její obhajoba je zpravidla konána ve stejném termínu jako státní zkouška ze studijního oboru. Podmínkou pro konání obhajoby bakalářské práce je její zpracování a řádné odevzdání a splnění všech ostatních podmínek pro řádné ukončení studia vyplývajících z příslušného doporučeného studijního plánu a Studijního a zkušebního řádu VŠPJ.

Bakalářská práce představuje originální a samostatnou práci, kterou dokazujete, že jste schopni napsat delší souvislý text, umíte pracovat s odbornou literaturou a elektronickými zdroji a jste schopni je aplikovat na zadané téma, máte znalosti a dovednosti potřebné pro práci v cestovním ruchu i pro případné další studium. Při obhajobě byste měli prokázat, že dané problematice nejen rozumíte, ale také dovedete své závěry zdůvodnit a přesvědčit o nich své budoucí zaměstnavatele nebo zákazníky.

➔ Tvorbu bakalářských prací upravuje na VŠPJ **Směrnice pro vedení, vypracování a zveřejňování závěrečných prací na Vysoké škole polytechnické Jihlava**. Je dostupná v Informačním systému VŠPJ (IS) a na webu katedry cestovního ruchu (KCR). Je povinností všech autorů bakalářských prací se s touto směrnicí seznámit!

➔ Upřesnění podmínek pro vykonání státní závěrečné zkoušky pro jednotlivé obory VŠPJ upravuje **Směrnice ke státním závěrečným zkouškám**. (Dostupná v IS a na webu KCR).

## **2. Jak získat téma bakalářské práce?**

Vypsání témat do IS pro konkrétní studijní ročník probíhá průběžně a končí **nejpozději čtyři týdny před koncem výuky čtvrtého semestru**. Katedra pro Vás v tomto období zajistí vypsání dostatečného množství témat. Pokud si student některé téma zvolí, zvolí si tím současně i svého vedoucího BP. **Registrace témat probíhá do konce 4. semestru**.

Studenti jsou povinni zaregistrovat si závazné téma nejpozději dva semestry před předpokládaným termínem obhajoby. **Předpokládaným termínem obhajoby** se rozumí konec šestého semestru podle doporučeného studijního plánu. Nastoupil-li např. student na VŠPJ v zimním semestru roku 2017/2018, jeho předpokládaným termínem obhajoby je letní semestr roku 2019/2020. Ten je jako první zadán v IS a vedoucí práce jej může na žádost studenta posunout.

V pátém semestru je zařazen v doporučeném studijním plánu povinný předmět **Diplomový seminář**. K jeho úspěšnému zvládnutí je **nezbytné** mít zaregistrováno téma bakalářské práce!

Mohou nastat případy, že student prochází studiem **rychleji** (uznání předmětů absolvovaných v předchozím studiu na VŠPJ nebo jiných VŠ). Takoví studenti jsou povinni zaregistrovat si závazné téma BP nejpozději dva semestry před předpokládaným termínem obhajoby.

Pokud se student bude chtít přihlásit na téma BP **dříve, než termíny určí**, nebo bude-li to nutné kvůli výzkumu, jenž je třeba provádět v letní turistické sezóně (např. o prázdninách), je to možné.

**Při výběru tématu bakalářské práce má student tyto možnosti:**

- Vybere si z nabídky témat vypsanych v Informačním systému.
- Navrhne vlastní téma – toto musí konzultovat s akademickým pracovníkem, do jehož odborného zaměření téma spadá, zda je ochoten práci vést. Pozor s návrhem vlastního tématu můžete přijít za vybraným vedoucím pouze **nejpozději čtyři týdny před koncem výuky čtvrtého semestru**. Téma musí následně schválit vedoucí katedry.
- Dohodne si vedení práce s odborníkem z praxe, který má magisterské vzdělání v oboru a kterého schválí vedoucí Katedry cestovního ruchu (KCR). Výborné je, existují-li možnosti dalšího využití výsledků práce v praxi (např. pro potřeby budoucího předpokládaného zaměstnavatele nebo organizace, kde jste absolvovali praxi).

Výběr tématu bakalářské práce musí student pečlivě zvážit a v případě jakýchkoliv nejasností konzultovat znění a očekávaný obsah tématu s vedoucím BP, který je v IS u tématu uveden. Lze také využít konzultací s vedoucím oborové katedry či garantem programu, případně dalším odborníkem. Počítejte s tím, že je třeba dbát na to, aby byl výběr témat orientován na praktickou využitelnost závěrů či výsledků práce a téma souviselo se studovaným oborem.

Jakmile budete mít téma BP v IS zaregistrováno, je třeba dohodnout si **co nejdříve první konzultaci s vedoucím práce**. Pokud je vaším vedoucím práce externí spolupracovník KCR, pomůže vám s komunikací administrátor bakalářských prací KCR, kterým byl jmenován pan ak. mal. Vladimír Netolička.

**Směrnice pro vedení, vypracování a zveřejňování závěrečných prací** stanovuje, jak je potřeba při registraci tématu postupovat. **Pokud si téma práce nezaregistrujete podle pokynů včas, počítejte s tím, že vedoucí mají počet prací, které mohou vést, omezen. Může to mít pro vás tyto důsledky:**

- Nebude možné navrhnout vlastní téma bakalářské práce.
- V IS již bude jen omezená nabídka neobsazených témat pro váš ročník.
- Budete mít problém s úspěšným absolvováním Diplomového semináře (prezentace k tématu BP, doporučujeme včas prostudovat sylabus předmětu).

➔ Podrobné aktuální informace k zaregistrování tématu bakalářské práce naleznete na webových stránkách katedry cestovního ruchu v sekci „Státní závěrečné zkoušky - Závěrečné práce“ pod názvem: **Informace k zaregistrování tématu bakalářské práce**.

### **3. Jaké téma mohu navrhnout?**

Práce by měla být založena na výzkumu a tedy obsahovat fakta, která ještě nebyla zveřejněna. Rovněž může být založena na studiu již publikovaných materiálů, které shrnuje a uvádí do nových souvislostí. Taková témata jsou vypsána v Informačním systému VŠPJ a jsou

vedena zkušenými odborníky. Pokud je student přesvědčen, že zvládne **stejně kvalitně zpracovat jiné téma, které považuje pro obor za přínosné a v IS je nenašel**, může oslovit nejpozději čtyři týdny před koncem výuky čtvrtého semestru některého z vedoucích BP a předložit mu svůj vlastní návrh. V tomto případě je nutný souhlas vedoucího práce, kterého student oslovil a také souhlas vedoucí katedry se zpracováním navrhovaného tématu.

Téma vaší práce musí mít souvislost se studovaným oborem (Cestovní ruch) případně může být zaměřeno ekonomicky obecněji v souvislosti s programem Ekonomika a management, jehož je obor Cestovní ruch součástí. Není možné navrhovat ryze odborná témata z jednotlivých disciplín, jako jsou dějiny umění, geografie, psychologie atd. (ne Krasové oblasti v ČR, ale Využití krasových oblastí pro cestovní ruch, ne Tvorba Gustava Mahlera, ale např. Jak využít jméno Gustava Mahlera ke zvýšení návštěvnosti Jihlavy atd.).

Než oslovíte vedoucího práce s návrhem vlastního tématu:

- Připravte si **konkrétní návrh**, co bude cílem vaší práce, jaké budou vaše výzkumné hypotézy a jakými metodami plánujete ověřit jejich platnost. Nelze oslovit vedoucího práce jen s tím, že byste rádi psali „něco např. o Českém ráji“. Téma bakalářské práce volte pokud možno co nejkonkrétněji. Obecná témata jsou náročná a hodí se spíše pro magisterské práce.
- Pokud je bakalářská práce zaměřena na problematiku cestovního ruchu **v zahraničí**, je nezbytně nutné, aby student zvolený stát (oblast, místo) znal na základě vlastní zkušenosti (ideálně praxe, pobyt v rámci Erasmu, pracovní zkušenost, jiný dlouhodobější, případně opakovaný pobyt)
- Zjistěte si dostupnost dostatečného množství informací k tématu, které navrhuje.

**Volba vlastního tématu předpokládá vysoký stupeň samostatnosti studenta při tvorbě BP. Doporučujeme dobře tuto skutečnost zvážit.**

#### **4. Jaká je struktura BP?**

➔ Základním dokumentem, pro tvorbu bakalářských prací na VŠPJ je **Směrnice pro vedení, vypracování a zveřejňování závěrečných prací na VŠPJ**. Student musí dodržet všechna pravidla pro formální úpravu závěrečných prací na VŠPJ, kdy se studentům doporučuje využít šablony dostupné v IS VŠPJ. Součástí šablony je i podrobný popis formálních náležitostí závěrečných prací na VŠPJ.

➔ Zásadní pravidla pro formální vzhled bakalářské práce jsou obsahem povinného předmětu **Diplomový seminář**. Dále jsou také uvedena v materiálu, který vám doporučí vyučující Diplomového semináře k samostudiu (e-learningová opora předmětu). V těchto zdrojích je přesně struktura BP popsána. Zde pouze zdůrazníme některé skutečnosti:

V úvodu celé práce jasně vymezte cíl, zdůvodněte výběr tématu a přínos výsledků pro praxi. Hlavní text obsahuje jednak teoretickou část, kde by měl student mimo jiné prokázat, že k tématu práce prostudoval co nejvíce dostupné literatury a jednak praktickou část, kde student popíše vlastní výzkum, jeho cíl, metodiku a závěry. Jasně musí být patrný přínos práce k dané problematice. Následuje shrnutí výsledků a jejich analýza. V závěru bakalářské

práce student zhodnotí, zda dosáhl cíle, který si v úvodu práce vytkl, případně navrhne další problémy, které by bylo vhodné v souvislosti s prací řešit.

## **5. Co je citace literatury, co jsou odkazy na citace literatury?**

Citace literatury je záznam o knize (odborném časopisu), který ji umožní identifikovat. Citace je tedy záznam o jednom zdroji, využitém v práci. Citace se uvádějí v závěru práce pod názvem Seznam literatury (nebo Použité zdroje). Uvádíme pouze zdroje, které jsme opravdu použili a na které se v textu odkazujeme.

Struktura citace je předepsána normou **ČSN ISO 690**, citace elektronických zdrojů normou ISO 690–2. Rychlejší než studium norem je použít generátor citací, viz [www.citace.com](http://www.citace.com).

Doslovné citace používáme jen výjimečně v případě závažných sdělení. Maximální délka doslovné citace by neměla překročit 3 řádky. V ostatních případech citujeme vlastními slovy.

➔ Respektujte pokyny, doporučení a veškeré podrobné informace uvedené v předmětu **Diplomový seminář** (e-learningová opora).

Pozor na plagiátorství! Plagiátorství je pokud převezmeme údaj, myšlenku apod. z díla jiného autora a neuvedeme to. Plagiátorství je nejen doslovný opis, ale i vyjádření cizí myšlenky vlastními slovy. Všechny bakalářské práce jsou elektronicky kontrolovány programem, který odhaluje, zda BP není plagiát.

➔ Povinností studentů je podrobně se seznámit se **Směrnici k zamezení plagiátorství na VŠPJ**. Užitečné informace naleznete např. zde: <http://www.infogram.cz>

## **6. Do kdy a komu musím hotovou BP odevzdat?**

➔ Základní informace naleznete ve **Směrnici pro vedení, vypracování a zveřejňování závěrečných prací na VŠPJ**.

Informace o termínech a způsobu odevzdání vytištěné i elektronické verze BP naleznete na webových stránkách katedry cestovního ruchu VŠPJ v rubrice „Státní závěrečné zkoušky - Závěrečné práce“.

➔ Odevzdávání bakalářské práce je stanoveno dokumentem **Harmonogram přihlášení na SZZ a odevzdávání bakalářských prací a posudků BP**, který uveřejní vedoucí katedry na počátku akademického roku, ve kterém je práce odevzdávána. Vždy jsou vydány dva harmonogramy – jeden pro zimní a jeden pro letní semestr akademického roku.

## **7. Kdo bude oponentem BP a kdy budu znát hodnocení oponenta a vedoucího práce?**

Bakalářskou práci posuzuje vedoucí práce a oponent. **Oponenty bakalářských prací** jmenuje podle směrnice vedoucí oborové katedry (po konzultaci s garantem programu). Je-li vedoucím práce akademický pracovník VŠPJ, je vhodné, aby oponent byl externista a naopak.

Oponentem může být pouze osoba, která získala alespoň magisterský stupeň vzdělání na vysoké škole v ČR (zcela výjimečně bakalářský stupeň), resp. jemu obdobný stupeň vysokoškolského vzdělání v zahraničí. Současně jde o osobu, která má odborné znalosti a zkušenosti s problematikou pojednávanou v posuzované bakalářské práci.

Student může vedoucí katedry podat návrh na oponenta své BP. To je vhodné v případě, že se jedná o odborníka v oblasti, kde student téma BP zpracovával. Není ale povinností studenta zvolit si oponenta! Pokud návrh nepodá nebo bude navrhovaný oponent zamítnut, bude před odevzdáním BP příslušnému studentu oponent přidělen. Vzhledem k potřebě zkušeností z praxe nemůže být oponentem čerstvý absolvent VŠPJ.

➔ Jak uvádí *Studijní a zkušební řád VŠPJ*, posudky práce musí obsahovat vyjádření, zda je práce doporučena k obhajobě a návrh klasifikace. Student má právo seznámit se s hodnocením vedoucího i oponenta bakalářské práce **nejméně pět pracovních dnů** před konáním její obhajoby. Může si k vlastní obhajobě připravit odpovědi na případné otázky, výtky apod.

Je-li bakalářská práce oběma hodnotiteli hodnocena jako **nevyhovující a není-li doporučena k obhajobě, je student povinen ji přepracovat**. Pokud práci hodnotil jako nevyhovující pouze jeden z hodnotitelů, může se student přihlásit k obhajobě. Je ale potřeba zvážit, zda i v takovém případě by nebylo vhodnější práci přepracovat a obhajobu odložit.

## 8. Jak postupovat při vypracování práce?

➔ Základní etapy přípravy práce jsou uvedeny v e-learningové opoře předmětu **Diplomový seminář**.

Zde jen uvedme, že v průběhu všech etap by měl student informovat vedoucího BP o svých krocích a konzultovat je s ním. Po zajištění tématu a vedoucího práce je třeba vypracovat časový plán a osnovu práce, zvolit koncepci řešení. **Pro úspěšné zpracování BP jsou nezbytné pravidelné konzultace v průběhu celé její tvorby**. Vedoucí BP jsou zkušenými odborníky, kteří vás navedou správným směrem. Nelze postupovat tak, že práci student vytvoří sám bez konzultací a pak několik málo dní před odevzdáním vyvážané BP pošle její text poprvé vedoucímu a očekává obratem odpověď.

## 9. Jak probíhá obhajoba bakalářské práce?

Svou bakalářskou práci budete obhajovat před komisí, kterou jmenuje rektor VŠPJ.

➔ Na webu KCR v sekci „Státní závěrečné zkoušky - Závěrečné práce“ naleznete vždy s dostatečným předstihem před termínem státnic aktualizovaný dokument **Podrobné informace o průběhu státních závěrečných zkoušek**. Mimo jiné obsahuje podrobnosti i k průběhu obhajoby.

### Průběh obhajoby:

- Na obhajobu je vymezeno 20 minut, stejný časový limit má každý student na přípravu.
- Student se představí komisi, představí práci.

- Student prezentuje svoji práci – maximálně 10 až 12 minut - v programu PowerPoint s důrazem na cíl práce, použitou metodiku, výsledky práce, autorův přínos k řešenému tématu, návrhy na využití v praxi. Zaměřte se na to nejdůležitější, protože v průměru deset minut opravdu není příliš dlouhá doba.
- Zkušební komise je seznámena s posudky vedoucího práce a oponenta.
- Autor práce odpoví na připomínky a dotazy uvedené v posudcích. Protože máte právo seznámit se s posudky vedoucího i oponenta BP 5 pracovních dnů před konáním obhajoby, je vhodné zařadit reakce na náměty v posudcích na závěr do připravené prezentace.
- Předseda komise otevře diskusi, ve které student odpovídá na připomínky členů komise.
- Uzavře se obhajoba BP, komise se na neveřejném zasedání poradí a předseda oznámí výsledky. Výsledná známka není průměrem známek navržených vedoucím a oponentem práce. Úroveň obhajoby může známku podstatně ovlivnit (oběma směry).
- Pokud bakalářská práce není obhájena, rozhodne zkušební komise, zda je možné předložit stejnou či upravenou práci, nebo zda student musí zpracovat práci na nové téma.

## 10. *Praktické rady*

- Zvolte si téma, které je vám blízké a které jste schopni zpracovat.
- Téma si zajistěte včas a sestavte si odpovídající časový harmonogram zpracování práce. Vyhnete se tak stresu při dodržování termínů.
- Práci pravidelně konzultujte s vedoucím práce, využijte e-mailu. Na ústní konzultace chodte připraveni a s konkrétními dotazy (je vhodné je zaslat předem, vedoucí práce také nemusí znát odpověď na každou otázku). Před první konzultací si připravte osnovu práce a zjistěte dostupnost literatury. V případě potřeby si dohodněte změnu názvu práce. Poslední konzultace před odevzdáním hotové práce si s vedoucím dohodněte s dostatečným předstihem.
- Kriticky vybírejte údaje z internetu. Bez obav můžete přebírat z elektronické verze odborných časopisů, ale pozor na různé seminárky a taháky zveřejňované na studentských serverech. Někdy obsahují nepřesné údaje. Není možné citovat pouze internetové zdroje, necitujte z Wikipedie. Využijte kvalitní tištěné publikace.
- Zjistěte si jaká literatura je k vašemu tématu ve školní knihovně. Kvalitní informace jsou v časopisu COT, který je rovněž v knihovně.
- Zpracování bakalářské práce je zkouška - není tedy možné zasílat celou práci vedoucímu (ani oponentovi) předem a žádat její opravení.
- Nepřekračujte předepsaný počet stran.
- Dbejte na pravopis, využijte kontroly pravopisu ve Wordu. Doporučujeme nechat si před odevzdáním práci od někoho pročíst a odstranit pravopisné chyby.
- Všechny mapy a plány uvedené v bakalářské práci musí mít měřítko (číselné nebo grafické) a legendu (vysvětlivky).
- Vyzkoušejte si před obhajobou prezentaci práce a změřte čas.
- Sledujte pečlivě aktuální vzkazy v IS. Nedejte na „zaručené“ informace od ostatních studentů. Nemusí být vždy správné.
- Neptejte se vedoucích na věci, které jsou v IS nebo které znáte z předmětu Diplomový seminář.
- **Dříve, než začnete psát bakalářskou práci, důkladně si prostudujte a při psaní plně respektujte veškeré dokumenty, které jsou v tomto textu označeny symbolem ➡!**



## 11. Odpovědi na časté dotazy

- *Plagiátorství - co se stane, když program Thesis nalezne shodu s jinou prací?*

Tento problém se řeší u každé práce individuálně. Vedoucí práce konzultuje shodu s vedoucí katedry. V případech, kde je shledáno, že jde o plagiát, je podán návrh podnětu pro disciplinární řízení.

- *Studenti z jiných oborů VŠPJ mají odlišná doporučení při tvorbě BP.*

Některé podrobnosti opravdu mohou být odlišné. Pro studenty programu Cestovní ruch platí: Zásadní jsou pro vás směrnice, které platí pro celou VŠPJ (viz výše), pak pokyny vyučujících povinného Diplomového semináře a zdroje, které vám doporučí. Samozřejmě lze používat i další zdroje, ale musí být vždy v souladu s výše uvedenými pravidly.

- *Mohu v průběhu tvorby práce změnit téma?*

Je třeba rozlišovat „téma BP“ a „název BP“. K **tématu** se student v IS přihlásí. V průběhu tvorby práce může po dohodě s vedoucím v případě potřeby téma pozměnit (je třeba schválení vedoucí katedry). **Název** práce může mít trochu jiné znění než téma, ale musí odpovídat tématu a hlavně obsahu práce. Komise tuto shodu u obhajob pečlivě sleduje.

*Např.: Student si vybere téma „Analýza předpokladů cestovního ruchu ve vybrané turistické oblasti v České republice“. Jeho práce je pak nazvána např. „Podyjí - perspektivy rozvoje cestovního ruchu“. V práci musí být na základě analýzy předpokladů CR perspektivy rozvoje CR v oblasti zpracovány.*

- *Můj vedoucí práce je externí spolupracovník katedry a neodpovídá na moje e-maily.*

V komunikaci vám také pomůže administrátor BP nebo referentka katedry.

- *Jsem přihlášen(a) v IS k tématu, ale můj vedoucí práce mne prozatím vůbec nekontaktoval.*

Jakmile je student v IS přihlášen k tématu, je třeba, aby si **sám dohodnul** s vedoucím práce konzultaci a začal na své BP pracovat.

- *Výtisky listu zadání podepsané vedoucím BP a vedoucí katedry jsou součástí vyvázaných bakalářských prací?*

Ano. List zadání musí být součástí vyvázané BP. Proto nesmí být podepsané originály překládány nebo jinak poškozeny. V závazné šabloně BP je stanoveno, kam jej přesně v bakalářské práci zařadit.

- *Je možné BP z finančních důvodů vytisknout barevně pouze v jednom vyhotovení a druhý výtisk udělat pouze černobílý?*

Je to možné, ale barevný výtisk je nutno po skončení obhajoby zanechat v místnosti, kde se obhajoba konala. Tento výtisk se odevzdá do školní knihovny. Černobílou verzi BP si student odnese domů.

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.

vedoucí Katedry cestovního ruchu VŠPJ

Jihlava, 2. května 2018